

Motion till riksdagen

1985/86:Fö315

Gullan Lindblad (m)

Medalj till svensk personal i viss internationell verksamhet

I fjol kunde 38 kvarlevande Saar-veteraner högtidlighålla 50-årsjubileet av Sveriges första fredsbevarande militära styrka. Den första svenska bataljonen, på dåvarande Nationernas förbunds uppdrag, bestod av två skyttekompanier samt stab på tillsammans 261 man.

Sedan dess har svensk personal kontinuerligt stått i FN-tjänst sedan år 1948, antingen såsom observatörer (för närvarande i Mellersta Östern och Kashmir) eller i FN-bataljoner (för närvarande på Cypern) och sjukhuskompanier (för närvarande i Libanon). T. o. m. den 30 juni 1983 hade 46 704 svenska militärer (det övervägande flertalet värnpliktiga) deltagit i FN-tjänst, varav 85 i den tekniska kadern i Peru 1970–1971.

Svensk militär personal tjänstgör emellertid även i annan internationell tjänst. Således hade vid samma tidpunkt 819 personer tjänstgjort i övervaknings- och repatrieringskommissionen i Korea sedan 1953, 22 varit observatörer (inkl. den värnpliktiga handräckningspersonalen) i Nigeria 1968 och 142 tjänstgjort i specialenheten för katastrofhjälp i Honduras sedan 1980.

Allt som allt torde man i dag kunna räkna med att nära 50 000 svenska män och kvinnor (ca 300) fullgjort dylik internationell tjänst "in the service of peace" såsom det står på FN-medaljens framsida.

Militär personal i Förenta nationernas tjänst tilldelas, i regel efter 90 dagars tjänst, FN:s medalj, vilken förekommer i olika bandversioner för att markera var tjänstgöringen ägt rum.

Någon officiell utmärkelse utdelades däremot icke till Saar-bataljonens personal, ej heller till den tekniska kadern och än mindre till personalen i övrig internationell tjänst. Till ovan nämnda siffror kommer sådan personal som tjänstgjort internationellt i Svenska röda korsets tjänst, t. ex. i Biafra.

I Nederländerna instiftades genom kungligt beslut den 30 juli 1982 en minnesmedalj, i brons, för multinationella fredsoperationer till dem som "officiellt ha tjänstgjort åtminstone tre månader i en multinationell fredsbevarande styrka eller varit observatörer hos eller på annat sätt varit knutna till en dylik styrkas operativa verksamhet och som genomfört sin uppgift väl och visat gott uppförande". Den utdelas alltid, även i förekommande fall postumt, med ett spänne med tjänstgöringsområdets namn på bandet. Två år tidigare hade en särskild FN-medalj instiftats för nederländsk FN-personal, medan Danmark redan 1956 hade instiftat en särskild Koreamedalj för dansk sjukvårdspersonal under Koreakriget.

Eftersom viss FN-personal medaljeras av FN, annan däremot icke, lika

litet som motsvarande personal i annan internationell verksamhet, synes rättviseskäl tala för att en svensk medalj instiftas "för trogen fredstjänst". Den bör i brons, enligt samma kriterier som FN-medaljerna, tilldelas såsom minnesmedalj till sådan personal som icke för samma tjänst kunnat tilldelas en FN-medalj och eventuellt i silver såsom en förtjänstmedalj (FN saknar däremot dylik) för den som genom särskild rådighet eller tapperhet utmärkt sig under utövandet av tjänsten.

Medaljen bör kunna utdelas retroaktivt, däremot i dylika fall icke postumt, eftersom detta skulle stöta på praktiska svårigheter och strida emot svensk hävd.

Medaljen bör lämpligen administreras av Kungl. Maj:ts Orden, som beträffande detaljföreskrifter bör söka samråd med arméns traditionsnämnd. Förebild för utformningen kan sökas i det äldre svenska medaljbeståndet, t.ex. den s. k. Drottningholmsmedaljen eller Hederstecknet för grenadjärer från 1799.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om instiftandet av en medalj för svensk militär personal i annat utlandsuppsdrag än FN-tjänst, m. fl.

Stockholm den 27 januari 1986

Gullan Lindblad (m)